

4. Národnostní struktura podle druhu pobytu a státního občanství

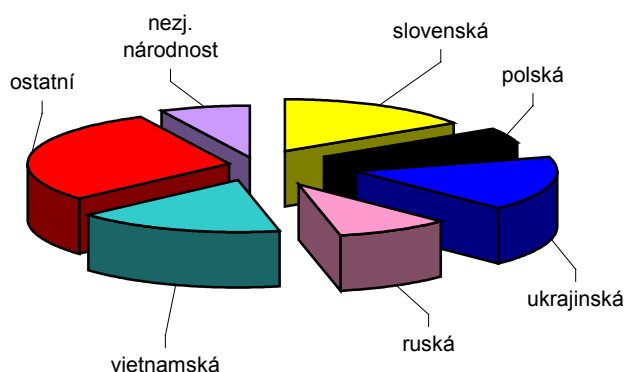
Sčítání 2001 poprvé v historii zjišťovalo kromě pobytu trvalého i pobyt dlouhodobý - tedy cizince, kteří pobývali v rozhodný okamžik sčítání na území České republiky na základě povolení k dlouhodobému pobytu (více než 90 dnů). Důvodem dlouhodobého pobytu je většinou zaměstnání, podnikání nebo studium. Cizinci s dlouhodobým pobytem byli - v souladu s mezinárodními doporučeními - zahrnuti do celkového počtu obyvatel; tato skutečnost se do určité míry odrazila i v národnostní struktuře. K 1. 3. 2001 pobývalo na území naší republiky zhruba 70 tisíc cizinců s dlouhodobým pobytem. Téměř polovina z tohoto počtu připadla na tři národnosti - slovenskou, ukrajinskou a vietnamskou. Jejich podíly na celkovém počtu osob s dlouhodobým pobytem se pohybovaly v rozmezí 17 - 18 %. Významnější zastoupení měla ještě národnost ruská (9 %). Pětina z úhrnného počtu cizinců s dlouhodobým pobytem připadla na národnost „jiná“ a zahrnovala zejména občany Číny, USA, Velké Británie, Běloruska, Arménie, Francie, Moldavska, Mongolska, Ruska a Vietnamu.

Tab. 19 Obyvatelstvo České republiky podle druhu pobytu k 1. 3. 2001

Druh pobytu	Obyvatelstvo celkem	z toho národnost				
		slovenská	polská	ukrajinská	vietnamská	ruská
Obyvatelstvo celkem	10 230 060	193 190	51 968	22 112	17 462	12 369
z toho dlouhodobý pobyt:						
abs.	69 654	10 967	3 366	11 876	11 671	6 322
%	0,7	5,7	6,5	53,7	66,8	51,1

Pokud jde o podíly osob s dlouhodobým pobytem na úhrnném počtu osob s danou národností, je nejvyšší podíl u národností vietnamské, ukrajinské a ruské. Z celkového počtu osob slovenské národnosti má status cizince s dlouhodobým pobytem pouze necelých 6 % osob. U tradičních národnostních menšin - polské a německé byly podíly podobné resp. nižší - 6,5 % u polské a 3,5 % u německé národnosti. S druhem pobytu úzce souvisí údaje o státním občanství. U národností vietnamské, ukrajinské a ruské, kde je více než polovina osob s dlouhodobým pobytem, převažuje státní občanství mateřské země. Státní občanství ČR má v případě ukrajinské a ruské národnosti necelá čtvrtina osob a v případě vietnamské národnosti jen necelá 4 % osob. Naopak u národností slovenské, polské a německé, kde je převaha trvale bydlících osob, tvoří občanství České republiky většinu: 75 % u polské, 86 % u slovenské a 90 % u německé národnosti. Zastoupení dvojího občanství je nejvýznamnější u slovenské národnosti (3,6 % osob se slovenskou národností uvedlo státní občanství ČR+SR).

Graf 13: Cizinci s dlouhodobým pobytem podle národnosti k 1. 3. 2001

Skupina osob s dlouhodobým pobytem má specifické charakteristiky. Většinou se jedná o osoby s povolením k zaměstnání nebo osoby, které provozují pracovní činnost na základě živnostenského oprávnění a registrace v obchodním rejstříku. Ve skupině osob s dlouhodobým pobytem převažují muži nad ženami a většinou jsou to osoby v produktivním věku.